DEVRİMCİ ANTİKAPİTALİST HAFTALIK GAZETE

sosyalist işçi

Dijital sayı
23 Eylül 2020
sosyalistisci.org

12

TTB'NİN YANINDAYIZ

FAŞİZM BİR HALK SAĞLIĞI SORUNUDUR

GÖÇMEN DÜŞMANLIĞI
RÖPORTAJLAR
sayfa 5

PLASTİK İTHALATINDA İLK SIRALARDAYIZ PEKİ, NEDEN?
TUNA EMREN
sayfa 8

"AŞIRI SAĞCILAR VE FAŞİSTLER İSTANBUL SÖZLEŞMESİ'NE KARŞI"
AGNIESZKA SZMIT-MORZE
sayfa 11

sosyalist işçi diyor ki

TTB'NİN TEHDİT EDİLMESİ BİR SKANDALDIR

MHP'den Devlet Bahçeli, "Türk Tabipleri Birliği derhal kapatılmalıdır. Türk Tabipleri Birliği yeni tip koronavirüs kadar tehlikelidir ve gereği acilen yapılmalıdır" diyerek doktorları hedef gösterdi. Sağlık çalışanları halihazırda neredeyse sistematik bir şekilde şiddete maruz kalırken, iktidar ortağı parti tarafından doktorların hedef gösterilmesi ilk ürünlerini Ankara Keçiören'de verdi. Ankara Keçiören'de silahlı çatışma sonrasında hastaneye kaldırılan hastanın hayatını kaybetmesi üzerine, hasta yakını aileler müdahale odasına saldırdı ve sağlıkçılar kendilerini korumak için barikat kurmak zorunda kaldılar.

Bahçeli bununla da yetinmedi ve MHP içinde kurulan bir ekibin TTB yönetimi hakkında rapor hazırlayacağını da duyurdu. Hızını alamayarak TTB'yi ziyaret eden Kılıçdaroğlu'na Kandil'e de gidecek mi diye sorarak doktorlar örgütüne bakışını sergiledi.

Bu, bir partinin bir demokratik kitle örgütünü ihbar etmek üzere komisyon kurması ve bunu açık açık ilan etmesi ilk kez oluyor.

Bir parti on yıllardır ayakta olan bir doktorlar örgütünün "ihanetini" belgelemek için çalışıyor.

Çünkü sorun bitti memlekette!

Tek sorun TTB yöneticileri!

Mavi Vatan tezine bağlı olarak geliştirilen askeri dış politika Avrupa Birliği zirvesi öncesi çökmüş vaziyette.

AB zirvesinden Türkiye'ye bir yaptırım çıkmasın diye çaresizce dualar ediliyor.

Ekonomi yönetimi, doların önlenemez yükselişini, enflasyonu, işsizliği, cari açığı denetleyemez durumda.

Covid-19 salgını turizm gelirleri, sermayenin çarkları, siyasi şovlar, bayramlaşmalar, AVM patronları için önlemlerin gevşetilmesiyle yeni bir tırmanış içinde. Günlük vaka sayıları, yapılan test sayısına bağlı olarak artıyor.

Savcılıklar, hakkında herhangi bir şikâyet olmamasına ve ortada işlenmiş bir suç da bulunmamasına rağmen bir partinin iletişim ajansı sorumlusunu kelepçeleyip, akşam serbest bırakabiliyorlar.

Bunlar olurken, Metropol araştırma şirketinin Ağustos ayı Türkiye'nin Nabzı araştırmasında, "Bu Pazar seçim yapılsa oyunuzu hangi partiye verirdiniz" sorusuna verilen yanıtlar iktidar koalisyonu tarafından düşündürücü. Ankete cevap verenlerin yüzde 31,3'ü AKP'ye, yüzde 7,5'uğu da MHP'ye oy vereceğini söylüyor. İki partinin toplamı yüzde 39 dahi etmiyor.

Bu hem iktidar koalisyonunun politikalarının hem de tüm kriz başlıklarında ipin ucunu kaçırmaya yazgılı Cumhurbaşkanlığı hükümet Sistemi'nin neden olduğu bir sonuç. Buradan kutuplaştırma, düşman yaratma, gerginliği tırmandırma politikalarıyla, şiddetin dozajını artırma politikalarıyla çıkmak isteyen MHP, hedeflediğinin tam tersi siyasi sonuçlarla karşılaşacak.

Zor durumdaki iktidar önce on binlerce avukatı şimdide de on binlerce doktor ve sağlık çalışanını karşısına alıyor.

Karşısına aldığı toplumsal kesimler on binler halinde birikiyor.

Bu birikim bir yandan acil bir antifaşist eylem ağına neden ihtiyaç duyduğumuzu gösteriyor. Salgın günlerinde bile doktorları hedef tahtasına koyabilenlerin neleri yapabileceği ortada. Uzun vadede tüm ezilenlerin, mevcut kutuplaştırıcı siyasi iklimin işçi sınıfının hareket yeteneklerine verdiği zararı gidermek üzere bir araya getirileceği, milyonlarca insanı içine çekecek, sürekliliği olan merkezi mitingleri inşa etmek için inisiyatif almalıyız. Bize seçim pazarlıkları değil, milyonların mücadelesi lazım. Kutuplaşmanın etkileri kendi kendine yok olmayacak. Kutuplaşma ve işçi hareketini bölen her eğilim ancak kitle eylemleri içinde söküp atılacak işçilerin zihninden.

Ankara'da Keçiören'de sağlık çalışanları saldırıdan korunmak için barikat kurdular.

SAVAŞ TAMTAMLARI YERİNİ DİPLOMASİYE BIRAKIRKEN

9 Eylül'de bazı gazetelerin internet sitelerinde, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Doğu Akdeniz'de Oruç Reis'e eşlik eden savaş gemilerine bir talimat verdiği yazıldı. Talimatın, "Oruç Reis gemisini koruma görevi yürüten savaş gemilerine ilk ateşi açmama ve karşı taraftan herhangi bir hamle gelmesi durumunda gereğini yapma"yı kapsadığı yazıldı.

Bir süredir gündemde olan Doğu Akdeniz'deki askeri gerginlikte, bu talimat zirve noktalarından birisiydi. İç politikada işe yaradığı da düşünülerek şişirildikçe şişirilen askeri gerginlik politikası, yerini kısa sürede diplomatik girişimlere bıraksa da arkasında küçümsenmemesi gereken bir milliyetçi tortu bırakmış durumda. Bu milliyetçi hava Mavi Vatan tezinin karaya nasıl oturduğunun görülmesini de engelliyor. Türkiye, Yunanistan yetkilileriyle diplomatik görüşmelere devam etse de milliyetçiliğe açık olan insanlar hâlâ birkaç hafta önceki ateşli militarist açıklamaların etkisi altında.

Mavi Vatan tezinin sonu

Mavi Vatan tezi, ABD'de siyasi bir hizip olan neoconların "önleyici savaş doktrinini" andıran bir tez. Türkiye'nin güvenliğinin Türkiye'nin dışında deniz sularındaki askeri varlığına bağlı olduğu, Mavi Vatan tezinin esasını oluşturuyor. Bu tezin, büyük emperyalist güçlerin aralarındaki çelişkiler nedeniyle hegemonya kurmakta zorlandıkları alanlarda, bölgesel güç olmak isteyen ülkelerin fırsatçılığının Türkiye versiyonu olduğunu söyleyebiliriz. Askeri ve ekonomik olarak daha güçlü olan ülkelerin ya da blokların arasındaki çatlaklar, ABD'nin AB ülkeleriyle, AB ülkelerinin kendi aralarında ve İngiltere'yle, Çin ve Rusya'nın bütün batı blokuyla çelişkileri İsrail, Mısır, Türkiye, Birleşik Arap Emirlikleri gibi ülkelere hareket serbestisi veriyor. İşte Mavi Vatan tezi bu hareket serbestisine milli bir ideolojik temel sağlamayı amaçlayan bir ideoloji.

Bu ideoloji ve buna bağlı gergin Doğu Akdeniz politikasının sonucu ise Türkiye'nin bölgesel güç olma arzusuyla askeri ve ekonomik gücünün gerçekleri arasındaki büyük farkın açığa çıkması oldu. Erdoğan'ın "Biz Oruç Reis'i eğer bakım için şöyle bir limana çektiysek, bunun da bir anlamı vardır. Niye çektik? Bu anlamlı bir yaklaşımdır. Yani diplomasiye bir fırsat tanıyalım, diplomaside bir olumlu yaklaşım ortaya koyalım, Yunanistan bizim bu yaklaşımımızı o da olumlu istikamette karşılasın ve buna göre de bir adım atalım" yaklaşımı, bu farkın görülmeye başlandığı anlamına geliyor.

Ters tepen politika

Savaş gemileriyle askeri tatbikatlar yapan ve meydan okuyan yaklaşım, bir gazetecinin tabiriyle "Türkiye'yi sevmeyenlerin nefret etmesine, sevenlerin de sevmemesine" neden oldu. NATO, ABD ve AB Türkiye'nin karşısında yer aldı. "Yunanistan ve Güney Kıbrıs'ın iddia ettiği deniz yetki alanlarını göz ardı ederek buralarda sismik araştırma ve sondaj yapmak, gerektiğinde diğer ülke sondaj gemilerini kovalamak" yaklaşımı, ABD, Fransa, Yunanistan, Mısır, İsrail, BAE, Suudi Arabistan gibi ülkelerin yanına AB ülkeleri ve Rusya'nın da eklenmesine neden oldu. ABD Dışişleri Bakanı Pompeo "Türkiye'nin bölgedeki eylemleri bizi derinden endişelendiriyor" derken, Rusya Türkiye'yi Doğu Akdeniz'de uluslararası hukuku ihlal etmekle suçladı. Son olarak AB, Türkiye'nin doğal gaz arama faaliyetlerini kendi karasularıyla sınırlandırmaya zorlamak için bir dizi yaptırım seçeneğini gündeme aldı.

Oruç Reis'in Antalya Limanı'na geri çekilmesinin nedeni budur.

"DOĞU AKDENİZ'DE BARIŞ TALEBİNİ YÜKSELTELİM!"

Uluslararası Sosyalist Akım'ın Türkiye, Yunanistan, Kıbrıs, Mısır ve Suriye örgütleri, Doğu Akdeniz'deki gaz arama çalışmaları, kıta sahanlığı ve askeri gerginlikler üzerine ortak bir açıklama yayımladı.

"Akdeniz'de kirli enerji değil, güneş-rüzgâr/Savaş değil, barış!" sloganını öne çıkartan ortak basın açıklamasında "Çatışma-gerilim-askeri harekât-askeri tatbikat-savaş gemilerinin birbirlerini tehdit etmesi gibi tüm adımlar hemen durdurulmak zorunda. Derinleşen ekonomik krizin faturası her ülkede işçi sınıflarına kesilmeye çalışılıyor. Ekoloijk kriz büyük bir yıkım yaratarak yine yoksulları vuruyor. Pandemik kriz ise bir yandan kapitalist sistemin içyüzünde yatan adaletsizliği ortaya sererken, kapitalistler salgının faturasını emekçilere kesmeye çalışıyor." Deniliyor ve şu talepler öne çıkartılıyor:

- Savaşa tereddütsüz hayır! Barış istiyoruz! Bölgenin tüm halkları kardeştir.
- Savaş isteyenler ırkçı ve milliyetçi kampanyalar yapıyor. Irkçılığa ve milliyetçiliğe geçit yok!
- Tüm ülkeler Doğu Akdeniz'deki gaz arama çalışmalarına ve askeri tatbikatlara son versin!
- Kömür, doğalgaz, petrol yerin altında kalsın, güneş-rüzgâr bize yeter!

KÜRT HALKININ HAKLARI TANINSIN

Türkiye'de, Kürt sorununda Cumhuriyet tarihinin en önemli çözüm hamlesi 2013-2015 yılları arasında yapıldı. "Çözüm Süreci" adını alan ve çok hızla, sarsıcı, alışagelmedik hamlelerin arka arkaya yapıldığı dönemde yaşanan en önemli gelişme, Kürt sorunu etrafında tartışılmayan hemen hiçbir konunun kalmamış olmasıydı. Bu, bir dizi hakkın elde edilmesinden çok daha önemliydi. Kürt sorunu, Türkiye'de yaşayan Kürtlerin en temel haklarından mahrum bırakılması anlamına geliyordu ve tartışmalar bu sorunun ekonomik, siyasi, ideolojik, geleneksel, tarihi tüm yanlarına ışık tutmaya başlamıştı. Kürtlerin, milliyetçi olmayan sosyalistlerin uzun zamandır bildiği, savunduğu bir dizi gerçek, artık batıda tartışılır hale gelmişti.

Bir adım ileri, iki adım geri

Bu tartışmalar içerisinde, Kürtçe, bir halkın anadili olarak bilinmeyen bir dil olmaktan çıkıp resmiyet kazanma yoluna girdi. Bugün hâlâ devlet televizyonlarından birisi Kürtçe yayın yapıyor. Yayında nelerin gösterildiği ya da söylendiğinden bağımsız olarak bu "Çözüm Süreci" denilen dönemin etkisini göstermesi açısından önemli bir örnek.

Sürecin sonlanmasıyla birlikte, gelişmeler, yarım kalmış demokratik hamle gibi bir siyasi olguya izin verilemeyeceğini gösterdi ve en başından beri Kürt sorununun çözümü için gelişen siyasal adımlara karşı olanlar her bir kazanımı geri almaya başladılar. Sürecin en büyük kazanımının Kürt sorununun her yönüyle kamuoyu önünde hatta kamuoyunun da katılımıyla açık açık tartışılmasıyken, sürece karşı imha edici bir başka süreci başlatanların gözünü diktiği ilk kazanım da bu oldu. Kürt sorunun bütün veçheleriyle özgürce tartışılması engellendi.

Eşit koşullar

Kürt sorunu, hiçbir şekilde, Kürtlerin anadilini kullanma ve öğrenme hakkının gasp edilmiş olmasına indirgenemez. Kürt sorunu, en açık anlatımıyla bir ulusal ezilmişlik sorunudur ve Türkiye'de yaşayan Kürtlerin, esas olarak siyasal haklarının tanınmaması olarak tarif edilebilir.

"Çözüm Süreci"nin ardından yaşananlar, Kürt sorununun bir siyasal eşitlik sorunu olduğu gerçeğini gölgelese ve Suriye'deki gelişmeler Kürt sorununun sahip olduğu bölgesel muhtevaya yeni bir içerik kazandırsa da Türkiye'de batıda yaşayan işçilerin tartışmayı çekmek zorunda oldukları alan burasıdır.

Kürt sorunu bir siyasal özgürlükler sorunudur!

Kürt sorunu bir siyasal eşitlik sorunudur!

Bu yüzden, kuru bir kardeşlik nutku çekmek ya da tartışması yapmak sorunun çözümü açısından hiçbir anlam taşımamaktadır. Kardeşlik, siyasal olarak eşit koşullarda olunduğunda bir anlam taşıyabilir. Bu yüzden sorunun çözümünde anahtar yaklaşım, "Kürtlerin en temel haklarının tanınması ve yasal ve anayasal olarak garanti altına alınması" olmalıdır.

Bu yaklaşım, Kürt halkının içinde sıkışmış hissettiği siyasal cendereyi kıracak ve rahat nefes almasına yardımcı olacaktır. Öte yandan, Kürt halkının bu haklarını savunan bir hareket batıda, özellikle işçi sınıfı saflarında geliştiği ölçüde, işçi hareketini ve bir dizi mücadeleyi bölen milliyetçiliğin gerilemesine ve demokratikleşme yönünde güçlü bir isteğin şekillenmesine neden olacaktır.

ÇÖZÜM SÜRECİ VE SURİYE'DEKİ GELİŞMELER

Çözüm Süreci'nin başlamasında da bitmesinde de esas siyasal etkenin tarafların Suriye planları, beklentileri olduğu çok açık. Türkiye'nin Çözüm Süreci, Suriye sorununa heba edildi. AKP, Kürtleri de yanına alarak Suriye rejiminin değişimini sağlama ve aynı zamanda Rojava'da Kürt oluşumunu engelleme planıyla hareket etti. Kandil ise Suriye'de gelişecek Kürt oluşumu sonrasında çözüm sürecinde daha fazla kazanım elde etme planıyla hareket etti. Ankara masayı devirerek beka tehdidi politikasına yöneldi.

Kürt karşıtlığı Türkiye sınırlarını aştı, kök saldı. Türkiye bölgesel politikaların derin sularına daldıkça yalnızlaştı, Kürt sorunu bölgesel hatta uluslararası bir soruna dönüştü. Kendi Kürt'ü ile barış sürecini başarıya ulaştırmaktan imtina edenler, istemeyenler şimdilerde ABD veya Rusya ile çözüm arıyor. Böylece barışın yolu uzuyor.

Suriye meselesinin bir başka boyutu da mülteciler konusu. İktidar ve muhalefet partileri, her fırsatta bu konuyu iç ve dış siyasette kullanıyorlar, pazarlık konusu yapıyorlar, ırkçı ve nefret söyleminin malzemesi yaparak savaş mağdurlarının durumlarını ağırlaştırıyorlar.

BARIŞTAN YANA
Yıldız Önen

ÜÇ KRİZ, BİR MÜCADELE!

Bir süredir bir afişteki slogan ilgimi çekiyor: "Sosyalizm veya yokoluş!". Ekolojik, ekonomik ve pandemik kriz yüzünden milyonlarca insan sağlıklı bir yaşam sürdürme şansını kaybediyor. Kapitalist sistemin bu üçlü krizden kurtuluş için insanlığın önüne koyabildiği bir yol haritası yok. Sermaye grupları ve onların sözcülüğünü yapan sağ otoriter rejimlerin tek yapabildikleri sermaye lehine işçi sınıfının ve ezilenlerin boğazını daha fazla sıkarak, baskıcı politikalarla kapitalist sisteme karşı mücadeleyi engelleyebilmek.

Türkiye'de de manzara çok farklı değil, giderek görülür hale gelen bir politik yönetememe hali üçlü krize eklenmiş vaziyette ve bu her bir krizi daha da derinleştiriyor.

Tabip Odaları Türkiye'nin dört bir tarafından tükeniyoruz diye basın açıklamaları yaptılar. Pandemi süreci ekonomik çıkarlar öne alınarak erken normalleşme ile içinden çıkılmaz bir hale geldi. Şimdi yeniden sert kısıtlamaların sözü edilmeye başlandı. Ev kirasını veremediği, aç kaldığı ve yiyecek bir şeyi olmadığı için zor durumdaki milyonlarca işsizin ve tüm yoksulların, işçilerin hayatta kalmalarını sağlayacak bir gelir sağlamadan alınacak her türlü önlem yoksulluğu ve ölümleri artıracaktır.

Dış borç 430 milyar dolar, resmi enflasyon bile yüzde 12, işsizlik resmi açıklamalara göre yüzde 14, dolar son bir yılda yüzde 30 pahalandı. Dış borcu ödeyebilecek kaynak arayışı daha da vahim bir şekilde devam ediyor. Devlet cebimizdeki paraya göz dikmiş durumda. Kıdem tazminatları, özel emeklilik fonu gibi zeminlerde birikmiş işçi fonlarını sermayeye aktarma derdinde.

Ekolojik krizde uçuruma doğru hızlıca ilerlediğimizi hepimiz görüyoruz. Hem iklim krizini derinleştiren hem de ekolojik felaketleri tetikleyen bir sanayileşme, enerji üretimi ve tüketimi ve betonlaşma süreci korkutucu bir hal aldı.

Otoriter rejimlerin tüm dünyada bu üçlü krize yanıtları iç ve dış hayali düşmanlar yaratıp meydan okumak. Trump'ın sık sık ben seçilmezsem ABD'de herkes Çince konuşmak zorunda kalacak demesi gibi. Bu nedenle üçlü krize siyasi krizler, artan askeri gerilimler ve tonu giderek koyulaşan milliyetçi hezeyanlar eşlik ediyor.

Trump örneği, lümpenliğin kapitalizmin üçlü krizini sadece derinleştirdiğini gösteriyor. Kapitalizm işçilerin, ezilenlerin, ekosistemin kurtuluşu için hiçbir reçeteye sahip değil. Kendi yarattığı sorunların altında ezilen ve gezegeni tüm canlı yaşamıyla her geçen gün daha fazla tehdit eden bir sistem.

Kitlesel bir alternatifi inşa etmek zorunda olduğumuz çok açık.

Yoksul ve ezilen milyonlarca insanın öfkesi, sadece yıkıcı bir enerji değil, küresel bir isyan dalgası olarak yeniyi inşa edecek mücadele dinamiği aynı zamanda.

YOKOLUŞ İSYANI (XR) İKLİM İÇİN SOKAKLARA İNDİ

ÖZDEŞ ÖZBAY

İngiltere'den başlayarak dünyaya yayılan iklim hareketi Yokoluş İsyanı (Extinction Rebellion-XR) 1-10 Eylül arasını İngiltere'de Sonbahar İsyanı olarak ilan etmişti. Cardiff, Londra ve Manchester şehirlerinde 10 gün boyunca çok sayıda eylem ve etkinlik düzenlendi. Onbinlerce aktivist salgına ve polisin sert müdahalelerine rağmen eylemlere katıldı.

Polis teşkilatı eylemler boyunca 600'den fazla aktivistin gözaltına alındığını duyurdu. Çok sayıda şirket, banka ve bakanlığın önünde eylemler yapıldı. Parlamento önünde yürüyüş ve toplantılar yapıldı. Caddeler ve köprüler trafiğe kapatıldı.

En çok ses getiren eylem ise 5 Eylül Cumartesi günü sağcı medya gruplarının gazetelerini basan matbaalardan dağıtım yapılmasını engellemek oldu. Dünyanın en büyük sağcı medya patronu olan Rupert Murdoch'a ait olan The Sun, The Times, The Daily Telegraph ile bir başka medya grubuna ait olan The Daily Mail (1930'larda faşist rejimleri savunuyordu) ve London Evening Standard gazetelerinin marketlere gitmesi engellendi.

Birleşik Krallık yönetiminin XR'ı "organize suç grubu" olarak sınıflandırdığı ortaya çıkarken, Başbakan Boris Johnson da bu eylemin ifade ve basın özgürlüğüne karşı bir eylem olduğunu iddia etti. XR ise İngiltere'de basının %80'ine sahip olan medya gruplarının tarafsız ve bağımsız değil kâr amaçlı yayınlar olduğunu ve iklim krizine dair haberlere yer vermedikleri gibi aksi yönde de haberler yaptıklarını söyleyerek "Gerçekleri Söyleyin!" dedi.

XR kendi sitesi üzerinden yaptığı açıklamada şunları belirtti: "Gazeteler, bize kendi çıkarlarına uygun hikayeler anlatan bir avuç güçlü milyarder tarafından kontrol ediliyor."

Bu tartışmalar üzerine Guardian gazetesine mektup yazan 150 kadar aydın, sanatçı ve akademisyen iklim değişimini durdurmak için meşru ve demokratik eylem haklarını kullanan XR aktivistlerini savundular.

DÜNYADAN EYLEMLER

Belarus'ta özgürlük ve demokrasi eylemleri devam ediyor. Her haftasonu olduğu gibi geçtiğimiz iki haftasonunda da önce kadınlar sonra bütün demokrasi taraftarları başkent Minsk meydanlarını doldurdu. En son eylemlere 100 bin kişi katılırken kadınların eyleminde 400 kadın gözaltına alındı. Bu sırada Moskova'ya giden Lukaşenko, Putin'den askeri destek istedi ve 18 Eylül'de iki ülkenin ordusu Ukrayna sınırında ortak bir tatbikat gerçekleştirdiler.

İsrail'de her haftasonu Netanyahu'ya karşı gerçekleşen yolsuzluk eylemleri sürüyor. Binlerce aktivist ABD desteğiyle BAE ve diğer Ortadoğu ülkeleriyle anlaşmalar imzalayarak gerileyen desteğini toparlamaya çalışan Netanyahu'ya karşı sokaklarda istifa demeye devam ediyor. Netanyahu yolsuzluğun yanısıra salgınla mücadele konusunda başarısız olmakla da suçlanıyor.

Tayland'da 19 Eylül'de, 2006 yılında gerçekleşen monarşi yanlısı darbenin yıldönümünde, 5 bin öğrenci monarşiye karşı sokaklara indi. Öğrenciler "kahrolsun feodalizm yaşasın halk" sloganları attı.

İspanya'da salgın sürecinde binlerce müzik sektörü çalışanının durumuna dair hiçbir düzenleme yapılmamasını protesto eden yüzlerce kişi protesto gerçekleştirdi. Başkent Madrid'te çeşitli mahallelerde alınan sıkı salgın tedbirleri mahalleliler tarafından ayrımcılık yapıldığı iddiasıyla protesto edildi.

Fransa'da Sarı Yelekliler 4 ay sonra yeniden ülke genelinde gösteriler düzenledi. Polis eylemcilere saldırarak Paris'te 154 kişiyi gözaltına aldı. Macron'un istifasını isteyen eylemciler Strazburg, Lyon, Bordeaux ve Toulouse gibi kentlerde de eylemler düzenlendi.

Fransa'da ayrıca 17 Eylül Perşembe günü korona testlerinin yapıldığı 50 laboratuarda çalışan 5 bin sağlık emekçisi aşırı çalışma koşullarını protesto etmek için greve gittiler ve sağlıkta neoliberal politikalardan vazgeçilmesini talep ettiler.

Libya'da General Hafter kontrolündeki bölgelerde de Saraj hükümeti kontrolündeki bölgelerde de aynı anda binlerce Libyalı yoksulluğu, elektrik kesintilerini ve savaşı protesto eden gösteriler gerçekleştirdi. Hafter'i destekleyen hükümet istifa ettiğini açıklarken, Saraj hükümeti de istifa edeceğini duyurdu.

İKLİM FELAKETİ: KALİFORNİYA YANGINLARI

ABD'nin Kaliforniya eyaleti tarihinin en büyük yangınlarını yaşıyor. New York Times'ta yayınlanan bir makale durumu şöyle özetliyor:

"Bu yıl, eyaletin kaydedilen en kötü orman yangını sezonu oldu. Bu yangınlar şunların ardından yaşanmıştı: kaydedilen en sıcak Ağustos ayı; 2011 yılından geçtiğimiz yıla kadar süren zaman içerisinde yaşanan acı verici bir kuraklık; ülkenin en kötü sel felaketlerinden biri üç yıl önce yaşandı ve şiddetli yağmurlar eyaletin en yüksek barajının neredeyse çökmesine neden olarak 180.000'den fazla insanı kaçmaya zorladı."

Kaliforniya'nın Death Valley bölgesi geçtiğimiz haftalarda 54,4 derece ile tarihte ölçülen en yüksek sıcaklığı görmüştü.

Kaliforniya resmi makamlarının açıklamalarına göre Ağustos ayından bu yana eyalette 7.882 yangın çıktı ve 1,5 milyon hektar alan kül oldu. Bu yangınlar dev Avustralya yangınlarında olduğu gibi kendi iklimini de oluşturdu. Kuraklık nedeniyle hızla yayılan yangınlara kuru rüzgarlar da eşlik etti. Dumanla kaplanan gökyüzü binlerce şimşeğin çakmasına (13 binden fazla) ve böylece daha da fazla yangının çıkmasına neden oldu. Yangın bölgesi içerisinde ateş tornadoları oluştu. Yangınlar nedeniyle birçok şehirde gökyüzü turuncu bir renk aldı. Guardian gazetesinde yangınlardan çıkan dumanların Kuzey Avrupa ülkelerine vardığı yer almıştı.

Yangınlarda resmi olarak 26 kişi öldü, 6.550 bina yandı. Yüzbinlerce kişi evlerini terk etmek zorunda kaldı. Buna rağmen ABD Başkanı Trump yangınlardan Demokrat Kaliforniya valisini ve kötü orman yönetimini sorumlu tuttu. İklim değişimi konusunda ise "Bilimin bunu gerçekten bildiğini sanmıyorum" dedi ve bir kez daha inkarcı açıklamalarını sürdürdü. Dünya iklimi hakkında "Tekrar soğumaya başlayacak. Sadece izleyin." dedi!

GÖÇMENLERLE DAYANIŞMA

Göçmenlere karşı ırkçılık, siyasi bir propaganda olarak yine oldukça revaçta. Hem hükumet hem de ırkçı muhalefet, göçmenlerin temel haklarını yok sayıp onları siyasi bir araç haline getirme noktasında birleşiyor. Irkçılar göçmen düşmanlığını, yerel halkın doğal bir refleksi olarak sunarken araştırmalar göçmen düşmanlığının temelinde eksik ve yanlış bilgilerin olduğunu gösteriyor. Bu yanlış bilgiler hem sosyal medyada hem de ana akım medya sayesinde yayıldıkça yayılıyor ve hatta kimi siyasetçiler tarafından destekleniyor.

Göçmen düşmanlığı, bugün her sosyalistin gündeme alması gereken çok ciddi bir problemdir. Görmezden gelerek, yok sayarak bu düşmanlıkla mücadele etmek imkânsız. Biz de bu röportajla ve göçmenlerle ilgili hazırladığımız diğer video, yazı ve haberlerle her gün maruz kaldığımız yalanlara karşı gerçekleri savunmayı amaçlıyoruz.

"İŞÇİ SINIFI VE GÖÇMEN EMEKÇİLER BİRLEŞMELİ"

Göçmen düşmanlığının kökenleri üzerine Evrensel Gazetesi yazarı Ercüment Akdeniz'le konuştuk.

Toplumdaki göçmen düşmanlığının kaynağı sizce nedir? Bu düşmanlık göçün doğal bir sonucu mudur?

Ercüment Akdeniz: Toplumdaki göçmen düşmanlığının ana kaynağı; kayıt dışı sömürü için oluşturulan göçmen emeği transferinin yerli emekçiler üzerinde yarattığı baskı ve basınçtır. Bunun sorumlusu ne yerli işçiler ne de göçmen emekçilerdir. Bir bütün olarak sorumluluk kapitalist üretim zincirindedir. Bugün Türkiye'de işçi sınıfı ve emekçilerin çoğunluğu, sınıf bilinci ve enternasyonal örgütlenme refleksinden uzak olduğu için, bu çelişkiye duyulan tepki, patronlar ve onların siyasal iktidarından ziyade "yabancı" işçilere yönelmektedir. Özellikle de Suriyeli mültecilere yönelik "düşmanlaşma" boyutuna gelen bu tepkiler -işçilerden de gelse- kabul edilemez. Bu durum, bir burjuva akım olan milliyetçi/şoven propagandanın işçiler üzerindeki tezahüründen başka bir şey değildir. Dolayısıyla başta sosyalistler olmak üzere emek ve demokrasi güçlerinin, ırkçılığa ve yabancı düşmanlığına karşı mücadeleyi ana gündemlerden biri haline getirmesi gerekir.

Öte yandan AKP hükümetinin Suriye'de izlediği dış politikanın ve milyonlarca mültecinin statü hakları ilga edilmiş halde gelişigüzel kent merkezlerinde kendi kaderlerine bırakılmalarının toplum üzerinde yarattığı etkiyi de göz ardı etmemek gerekir. Bu durum karşılıklı entegrasyona dayanan "bir arada yaşam" ilkesini de zora sokmuş; kültürel, sosyolojik çatışma dinamiklerini biriktirmiştir. Son dönemde yeniden alevlenen ırkçı saldırılar, ölümlü şiddet vakaları da buna işarettir. Halkın mültecilere düşmanlaşması göçün doğal bir sonucu değildir. Gerçek şu ki; küresel düzlemde yeni toprak, pazar ve enerji savaşlarına hazırlanan tekeller, ulusal temelde kitlelerin desteğini elde tutmak için ırkçılığı tarihin tozlu raflarından yeniden sahaya sürmektedir. İnsanının insana, emekçinin emekçiye, yerlinin göçmene düşmanlaşması doğanın da insanın da özüne yabancıdır. Dolayısıyla insanlığın geleceği ve özgürleşmesi için, işçi sınıfı ve göçmen emekçilerin ortak hak mücadelesinde kaderlerini birleştirmeleri, kapitalizme karşı ortak örgütlenme yollarını araması gerekir.

"MEDYA GÖÇMENLERİ POTANSİYEL SUÇLU GÖRÜYOR"

Antikapitalist Blok aktivisti Hacer Yeşilçay'la göçmen kadınların durumunu konuştuk.

Cinsiyet eşitliği bağlamında göçmenlerin medyadaki temsiliyetini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Hacer Yeşilçay: Türkiye'de kadınların ve çocukların taciz edilmesi korkunç yaygın sorunlardan biridir. Bu sorunların sorumlusu mülteciler gibi gösterilmemelidir. Mültecilerin yaşama tutunma mücadeleleri, karşılaştıkları sorunlar küçümsenmemelidir. Ülkede bu bakış açısı oldukça yaygın. Ama unutulmamalıdır ki ırkçılık da patriarka kadar ciddiye alınması gereken bir sorundur. Bir aktivist olarak tabii ki çok çeşitli sorunlarla ve olaylarla karşılaşıyorum. Bu ülkede yaşamak her kadın için zor olduğu gibi mülteci kadınlar için de oldukça zor. Mülteci kadınlar dezavantajlı konumları yüzünden cinsiyete dayalı şiddetten daha çok mağdur. Bununla beraber yoksulluk da göçmen kadınlar için çok büyük bir sorun. Fakat tabii ki ırkçılık ön planda olduğu için göçmen kadınların yaşadığı zorluklar medyada yer bulmuyor. Ana akım medya göçmenleri potansiyel suçlular olarak göstermeye o kadar odaklı ki göçmen kadınların sorunlarına ve ihlal edilen haklarına kulak vermiyor.

"GÖÇMENLERE KARŞI İŞLENEN SUÇLARDA, ONLARIN EKONOMİK VE SİYASİ OLARAK KORUNMASIZ OLMASI ETKİLİ"

Avukat Abdülhalim Yılmaz'a göçmen cinayetlerinin politik ve hukuki veçhesini sorduk.

Abdülhalim Yılmaz: Göçmenlere karşı işlenen ırkçı cinayetler maalesef uzun zamandır gündemimizde, özellikle Suriyeli ve Afgan göçmenlere ilişkin saldırı ve cinayetler dikkat çekiyor. Bu olayların üzerine gerektiği gibi gidilmiyor kanaatimce. Göçmenlere karşı işlenen suçların cezasız kalması ve etkili bir soruşturma yapılmaması, problemin temelini oluşturuyor. Özellikle polis, savcılık ve mahkemeler bu konuda çok daha etkili soruşturma yürütmeli, suçu tespit edilenlere ağır cezalar verilmeli. Ayrıca İçişleri Bakanlığı'nın bu tür olaylara karşı, kamuoyuna dönük olarak daha etkili bir tavır geliştirmesi ve bu suçları işleyenlerin en ağır şekilde cezalandırılacağının hissedilmesi gerekiyor. Bu yolla kamuoyuna şu mesaj verilmiş olacaktır: Bir göçmeni ya da korunmasız bir kişiyi öldürmek hukuki açıdan farklı bir sonuç doğurmaz, sahipsizlere sahip çıkıyoruz, katil en ağır şekilde cezalandırılacaktır. Eğer göçmenlere karşı işlenen suçlar cezasız kalırsa yeni suçlara, saldırılara, linçlere, cinayetlere kapı açılmış olacaktır. Geriye dönüp baktığımızda, göçmenlere karşı saldırılarda, örneğin İstanbul'da Festus Okey, Van'da Lütfullah Tacik gibi davalarda, etkili bir soruşturma ve caydırıcı bir yaptırım uygulandığını söylemek maalesef mümkün değil.

Göçmen cinayetlerini münferit veya sıradan vakalar olarak ele almak mümkün değil. Çünkü göçmenlere karşı işlenen suçlarda, onların ekonomik ve siyasi olarak daha korunmasız olması, yabancı olması, dil bilmemesi, kamu kurumları tarafından korunmamaları, etkin soruşturma yapılmaması, takip edecek mağdur yakınının olmaması ve kimi zaman avukat tutacak paralarının olmaması vs. özel şartlarını dikkate aldığımızda, kamu makamlarının daha özenle mağdurlara sahip çıkması gerekiyor. Göçmenlerin zayıflığı ve korunmasızlığı, beraberinde çoğu zaman sömürüyü de getiriyor; buna emek ve ekonomik sömürü ya da cinsel sömürü de dahil. Göçmen cinayetleri tıpkı kadın cinayetleri gibi, çocuk istismarı gibi özel bir kategoride ele alınmalı ve göçmenlere yönelik suçları önlemek için kamu kurumları daha etkin tedbirler almalıdır.

FAŞİZM TEHDİDİ NASIL DURDURULABİLİR?

OZAN TEKİN

DİSK 16 Mart Beyazıt katliamının ardından Faşizme İhtar Eylemi

Marksistler için kapitalist toplumun, onun yönetim formlarının, farklı dönemlerde ortaya çıkan hükümet ve rejim modellerinin analizini yapmak son derece önemli. Burjuvazi farklı dönemlerde ihtiyaçlarına yanıtlar üretecek farklı modelleri benimsiyor. İşçi sınıfının buna karşı mücadelesinin nasıl şekilleneceğinin belirlenmesi açısından, böylesi eğilimleri doğru kavramamız gerekli. Fakat bunu yaparken, hem kapitalist devlet şekillerinin birbirinden hiçbir farkı olmadığını söyleyip hepsine aynı ismi vermek, hem de yeni isimler bulma kaygısıyla olmadık rejimlere olmadık nitelikler atfetmek doğru değil.

Marx kendi yaşadığı dönemde böylesi kaygılarla uzun uzadıya Bonapartizm analizi yaptı. 1920'lerde Avrupa'da faşizm yükselirken, Troçki ve dönemin diğer marksistleri bu hareketlere ve kurulan rejimlere basitçe "Bonapartizm" demediler, bunların sıradan sağ partilerden ve burjuva iktidarlarından farklı, kriz dönemlerinde egemen sınıf lehine işçi sınıfının ezmek üzere örgütlenmiş ayrı hareketler olduğunun analizini yaptılar.

Dolayısıyla bugün de farklı egemen sınıf partilerinin rollerini, işlevlerini doğru analiz etmek önemini koruyor. Bütün düzen partilerinin faşist olduğunu iddia etmek, Türkiye'de farklı isimler ve kisveler altında faşizmin hep hüküm sürdüğünü ileri sürmek doğru değil. Böylesi argümanlar işçi sınıfının faşizme karşı cephanesiz bırakıyor.

Sosyalist İşçi yıllardır faşizme karşı mücadelede Troçki'nin başlattığı geleneğin devamını savunuyor. AKP'ye, CHP'ye, Türkiye devletinin her dönemki hâline faşist demenin ne kadar yanlış bir tartışma olduğunu, MHP'nin iktidarına bir parçası olduğu yıllarda netçe görüyoruz. İktidarın küçük ortağı hem büyük partnerini hem devlet kurumlarını hem de tüm siyasi ortamı zehirli bir milliyetçilikle, dünyadaki otoriter eğilimlerden beslenen katı bir devletçilikle şekillendirmeyi başarıyor.

Tüm ezilenlere düşman bir parti

MHP, 12 Eylül darbesinin ardından başlayan dönemde işçi sınıfı, sol, azınlıklar, LGBTİ+ bireyler ve tüm ezilenler adına elde edilen tüm kazanımların yok edilmesini savunuyor. AKP ile birlikte korona döneminde halk sağlığını korumakla yükümlü olan MHP, bunu beceremediğinde salgına karşı kahramanca mücadele eden doktorları hedef gösterdi. AKP'ye göre iktidarın gerekli önlemleri alıp buna uygun adımları atmaması değil halkın tedbirli davranmaması kabahat. MHP ise doğrudan TTB'nin, hekimlerin meslek örgütünün kapatılmasını istiyor. Bunu yaparken tüm demokrasi taleplerinde Marksizm gördüğünü ele veriyor ve TTB'ye "Marksist yuvası" diyor.

MHP, Kürtlerle ilgili en sert politikaların savunucusu. Kadınlara yönelik şiddetin sonlandırılmasına muhafazakâr-sağcı argümanlarla karşı çıkıyor. Son dönemlerde kamuoyunda infial yaratan birçok suçun faili ülkücü. LGBTİ+ yürüyüşleri faşist partiler tarafından tehdit ediliyor. Bahçeli yerel seçimleri kaybettiklerinde gerekirse yerel yönetimlerin atamayla belirlenebileceğini söylüyor. Demokrasinin en ufak kırıntısının dahi kalmayacağı bir rejim için adımlar atılmasını istiyor.

Umutsuzluk hareketi

Bundan bir yüzyıl önce, Avrupa işçi devrimleriyle sarsılıyordu. Rusya'daki Ekim Devrimi'yle birlikte İrlanda'dan Macaristan'a, İtalya'dan Almanya'ya birçok ülke ya doğrudan işçi ayaklanmaları ya da bölgesel kitle grevleriyle sarsılıyordu. Rusya dışındaki yerlerde de sovyet benzeri yapılar kuruluyor, politikanın sarkacı sola vuruyordu. Dünyanın o dönemki en büyük kapitalist ülkelerinden biri olan Almanya'da 1918-1923 arası devam eden devrim başarılı olsa, bugün bambaşka bir dünyada yaşıyor olacaktık. Ancak bu hareketler yenildi, Rus Devrimi yalnız kalıp izole oldu. Savaş sonrası içine düşülen büyük ekonomik buhranla birlikte bu kez sarkaç sağa vuruyordu.

Komünist partiler devrimci umudu, faşist partiler ise karşıdevrimci umutsuzluğu örgütler. 1920'lerin ikinci yarısında İtalya ve Almanya'da yükselen faşist hareketler, her iki ülkede de yenilen işçi devrimleri ve ekonomik krizin yarattığı umutsuzluk ortamında küçük burjuvazinin ve lümpen proletaryanın başını çektiği kitle hareketleri olarak ortaya çıkmışlardır. Hem "saygın" siyasetin bir parçası gibi gözüküp parlamenter kanalda anaakım olmaya çalışırlar, ancak hem de egemen sınıfa onların krizini kendilerinin çözeceğine dair taahhütte bulunan sokak çeteleri örgütlerler. Geçen yüzyıldaki örneklerde, burjuvazi işçi sınıfını klasik burjuva devlet mekanizmalarıyla bastırmaktan aciz kaldığında, gerçekten de iktidarı faşistlere teslim etmiştir.

Troçki'nin teorisi

Troçki faşizmin detaylı bir tahlilini yaptıktan sonra, bu siyasi akımların diğer burjuva partilerinden farklı bir niteliği olduğunu, diğer burjuva partileri işçilerin kolunu kesmek için örgütleniyorsa faşistlerin kafamızı kesmek için hareket ettiğini söyledi. Ve buna karşı, komünist ve sosyal demokrat işçilerin birleşik bir cephe kurması gerektiğini savundu. Hem reformist hem Stalinist partiler o dönem Almanya'da güçlüydü. Milyonlarca işçiden oy alıyorlardı ve aynı zamanda yüzbinlerce silahlı işçiden oluşan, Nazilerin sokak terörüne karşı koyabilecek somut birlikleri vardı. Birleşseler gerçekten de Nazileri ezebilirlerdi. Ancak bunun yerine birbirlerini suçlamayı seçtiler.

Hitler'in iktidarına yol açan bu hata, bugün her partiye "faşist" damgasını vuranların o dönemki yansımasıydı. Reformistler merkezci çizgileri doğrultusunda Stalinizmle faşizmin "iki aşırı uç" olduğunu savunuyor, stalinistler reformistlere "sosyal faşist" diyorlardı. Troçki, bunların hatalarını şöyle bir öyküyle anlatıyordu:

"Bir sığır tüccarı sığırları mezbahaya götürmüştür. Ve kasap keskin bıçağıyla gelir. Sığırlardan biri 'Saflarımızı sıklaştıralım ve bu celladı boynuzlarımızla öldürelim' önerisinde bulundu. Politik eğitimlerini Mauilski'nin [y.n. – dönemin Komintern sekreteri] okulundan almış olan sığırlar, 'Kasap, bizi buraya dürte dürte getiren tüccardan daha mı kötü?' dediler. 'Ama tüccarın hesabına sonra bakabiliriz.' İlkelerinde kararlı olan sığırlar hiçbir şey yapmıyoruz dediler. 'Sen bizim düşmanlarımızı soldan koruyorsun; sen sosyal-kasapsın.' Ve safları sıklaştırmayı reddettiler."

Birleşik mücadele

Troçki'nin faşizm analizi ve birleşik işçi cephesi önerisi, tarihten hoş bir nostaljik yaprak değil, bugüne dair somut gereklilikleri tarif ediyor. Türkiye'de her şeye, herkese, her döneme faşist demenin sırası değil. İktidarın ortağı olan MHP'nin yarattığı tehdit, tüm ezilenler açısından yakıcı bir sorun.

Ve buna karşı mücadelede, son 20 yılın antikapitalist hareketinin ortaya çıktığı yeni türden birleşik cephelerden de esinlenerek, tüm toplumsal mücadelelerin aktivistlerinin bir araya geldiği ve merkezinde işçi sınıfının/emek örgütlerinin olduğu bir antifaşist cephe ihtiyacı son derece güncel. AKP'li, CHP'li işçileri örgütleyen sendikaların da kazanıldığı bir mücadele, kazanılmış haklarımızı hem devlet sopası hem de sokakları terörize etme tehdidiyle geri almak isteyenlere karşı işçi sınıfının barikatını oluşturacaktır.

DÜNDEN BUGÜNE MHP

MHP tüm diğer burjuva partilerinden farklı. 1960'larda yükselen öğrenci ve işçi hareketlerine karşı, devletin de desteğiyle 35 ilde kurulan "komando kamplarında" yetiştirilen militanların sokağa salınmasıyla yükselişe geçti. Bu sokak güçlerini yetiştiren askerler, 27 Mayıs cuntasının içinden gelen Alparslan Türkeş'in arkadaşlarıydı. Özel Harp Dairesi'nin görevlendirdiği subaylardı. İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan bir raporda bu kamplarda bizzat Hitler'in SS örgütlerinden ilham alındığı anlatılıyordu.

Faşist hareket 1970'ler boyunca sola, grevlere, öğrenci hareketine, Alevilere ve Kürtlere saldırdı. 5 bine yakın insan bu hareket tarafından öldürüldü. Bahçelievler katliamı gibi kanlı cinayetler işlenirken, devlet ve anaakım partiler "iki aşırı ucun savaşı" şeklinde bir tablo çizerek faşist hareketin normalleştirilmesinde rol oynadılar. 16 Mart katliamı, Maraş, Çorum gibi kanlı olaylarda bu hareket hep başroldeydi.

Türkeş'in ölümünden sonra partinin başına geçen Devlet Bahçeli yıllar boyu "ülkücüleri sokaktan çektiği" gerekçesiyle övüldü. Ancak Ülkü Ocakları oldukları yerde duruyor. Buralara yapılan her baskında, birçok silah ve cephane çıkıyor. Üniversitelerde ve sokakta ülkücülerin tehditleri hiçbir zaman kesilmiyor. Öyle ki, kendi içlerindeki bölünmenin ardından Meral Akşener'in kapısına dahi fiziksel olarak gidiyorlar. Bu hareket sıradan bir siyasi parti değil, işçi sınıfının tüm kesimlerin paralize etmek üzere sokak güçleri örgütleyen bir örgütlenme olarak değerlendirilmelidir.

DİSK 16 Mart Beyazıt katliamının ardından Faşizme İhtar Eylemleri düzenledi. Bir saatlik iş bırakma eylemine 600 bini aşkın işçi katıldı. (Foto: 20 Mart 1978 -DİSK 2020 Takvimi)

GÖRÜŞ
Roni Margulies

ZENGİNLERDEN KURTULMAK

Dünya nüfusunun en zengin yüzde 1'i, en yoksul yüzde 50'sinden neredeyse üç kat daha fazla karbon emisyonu üretiyor. Yani birkaç on bin zengin, fosil yakıt tüketerek iklim değişikliğine ve yaşanmakta olan genel çevre felaketine birkaç milyar yoksuldan daha fazla yol açıyor.

Küresel yoksullukla ilgilenen Oxfam adlı STK ile Stockholm Çevre Enstitüsü'nün yayınladığı rapora göre, 1990 ile 2015 arasında, 25 yılda, dünya çapında karbondioksit salınımı yüzde 60 oranında arttı ve bu artışın çok büyük çoğunluğu zenginlerden kaynaklandı.

Rapor, en zengin yüzde 1'i yıllık geliri 100.000 doların üstünde olanlar, en zengin yüzde 10'u ise yıllık geliri 35.000 doların üstünde olanlar şeklinde tanımlıyor.

Ve sözü geçen 25 yılda küresel salımların yüzde 52'si bu en zengin yüzde 10'dan kaynaklanmış.

Demek ki, nüfusun yüzde 10'u sorunun yarısını, geri kalan yüzde 90'ımız diğer yarısını üretiyor.

Rapor, fosil yakıt yakmaktan kaynaklanan karbondioksit salımlarının atmosferde biriktiğini, ısınmaya yol açtığını ve sanayi devrimi öncesine kıyasla hava 1,5 derece ısındığında dünyanın doğal sistemlerinin çok büyük hasar göreceğini anlatıyor. Ve geri kalan yüzde 90'ımız salımlarımızı hemen bugün sıfıra düşürsek bile, en zengin yüzde 10'un bugünkü salım düzeyi devam ettiği taktirde 1,5 derece limitinin önümüzdeki on yıl içinde aşılacağını gösteriyor.

Oxfam ile Stockholm Çevre Enstitüsü ağırbaşlı ve saygın kurumlar oldukları için, şu sonucu çıkarıyorlar: Dünya yenilenebilir enerji kullanımına geçer ve fosil yakıtları yavaş yavaş terkederken, gerekli olmaya devam eden fosil yakıtların zenginler tarafından kullanılması adaletsiz bir durumdur, yoksulların durumunun iyileştirilmesi için kullanılmalıdırlar.

Ben ağırbaşlı ve saygın olmadığım için, bu sonuca hiç katılmıyorum.

Zenginlerin "Ay evet, gerçekten çok adaletsiz bir durum, biz fosil yakıt kullanımını tamamen bırakalım, birkaç yıl da yoksullar kullansın, durumları iyileşsin, sonra da zaten sadece yenilenebilir enerji kullanmaya başlarız" diyeceğini zannetmiyorum.

Yoksulların durumunun zenginlerin umurunda olduğunu zannetmiyorum.

Zenginlerin çevre hakkında çok kaygılandıkları için, suçluluk duygularıyla kıvrandıkları için servetlerine servet katmaktan vazgeçeceğini zannetmiyorum.

Zenginlerin siyasî temsilcilerinin, Trump'ın, Bolsonaro'nun, Boris Johnson'un, Putin ve Erdoğan'ın "millî" ekonomik çıkarlardan vazgeçip ansızın dünyanın geleceğini düşünmeye başlayacağını zannetmiyorum.

Bunları zannetmemekte haklıysam, ne yapacağız?

Zenginlerden kurtulmaya ne dersiniz?

Kaçınılmaz olarak bir yandan az sayıda zengin, bir yandan çok sayıda yoksul üreten sistemden kurtulmaya ne dersiniz?

PLASTİK İTHALATINDA İLK SIRALARDAYIZ PEKİ, NEDEN?

Makalede iklim aktivistlerinin neden plastik üretimi ve plastik atık sorununu gündeme alması gerektiği tartışması yapılıyor.

TUNA EMREN

Fosil yakıt endüstrisi zor günler yaşıyor. Önlerinde iki büyük tehdit var; maskelerini düşüren iklim hareketi ve düşüşe geçen petrol fiyatları. Dünya, iklim krizi mücadelesinde fosil yakıt devlerinin sonunu getirmeye çalışırken, bu kan emiciler şimdiden B planlarını harekete geçirdiler bile; "Dünyayı plastiğe boğalım!"

Ne var ki tüm dünya zaten bir plastik çöplüğüne dönmüş durumda.

Çöp Ülkesi Türkiye

Plastik ithal etmeye gönüllü ülkelerin sayısı pek az oluyor. Fakat Türkiye, bu gönüllüler arasında maalesef. AB ülkelerinin plastik atıklarını biz ithal ediyoruz. Diğer büyük ithalatçılar ise Endonezya ve Hindistan.

Son 16 yılda, ithal ettiğimiz plastik miktarı ***173*** kat arttı. Bizden önce bu atıkların adresi Çin'di ama 2018'de atık ithalatını yasakladılar ve çöpler Türkiye'ye akmaya başladı. Şimdi AB çöplerini alan ülkeler listesinde ilk sıralardayız. Geçtiğimiz yıl ithal ettiğimiz çöpün (14 milyon ton) 48 bin tonu plastik atıklardan ibaretti. Plastik atıklarını başka ülkelere satarak kurtulan başlıca kirleticiler ise İngiltere, İtalya, Belçika, Almanya ve Fransa. 2018'de Suudi Arabistan, Kore ve Çin'den de plastik atık ithal ettik.

Sonuçta her gün ***213*** kamyon dolusu plastik atık boşaltılıyor Türkiye'ye. Çevre Bakanlığı, ithal çöpe ton başına kota getirmeyi "denedi" ama ithalatçıların itirazı üzerine hemen vazgeçildi.

Plastik atık ithal eden ülkelerin çok iyi bir geri dönüşüm sistemine sahip oldukları yanılgısına kapılmayalım. Bu, basit ama masraflı bir işlem ve atığa dönüşen plastiklerin sadece ufak bir kısmı geri dönüştürülebiliyor. Biz yüzde 30'unu dönüştürebiliyor, geri kalanından kurtulamıyoruz. Yani baş edilemez bir plastik atık sorunu ile karşı karşıya kalacağımız bilinerek alınıyor bu çöpler. Kaldı ki Akdeniz'de korkutucu bir plastik sorunu yaşanmakta; her bir kilometrekarede (5 milimetreden küçük) 1,25 milyon mikro plastik yüzüyor. Fokları, deniz kaplumbağalarını boğuyor, besin zincirinde yayılıyor, diğer türlerin midelerine kadar ulaşıyorlar. Hatta son araştırmalar, insan doku ve organlarına da nüfuz etmeye başladıklarını gösterdi. Ve işin gerçeği, Akdeniz'i plastiğe boğan ülkelerin arasında da yine ilk sırada biz varız: Günde ***144*** ton!

Plastik Gerçekleri

1950'li yıllardan bu yana 10 milyar tonun üzerinde plastik üretildi ama bunun yalnızca yüzde 9'u geri dönüştürülebildi. Atığa dönüşenlerin dörtte üçü denizler ve okyanuslarda yüzüyor. Okyanuslardaki mikro plastik sayısı, Samanyolundaki yıldızların sayısından fazla!

Bir plastik poşet 500 yıl boyunca dayanabilir. Aslında hiçbir zaman yok olmuyor; çözünürse mikro plastiklere dönüşüp denizlerdeki yaşamı tehdit etmeye devam ediyor. Bir PET şişe 1000 yıl dayanıyor. Tek kullanımlık çocuk bezleri de 500 yıl boyunca bozulmadan kalabiliyor.

Her yıl ***8*** milyon ton plastik atıyoruz okyanuslara. Deniz kuşlarının yüzde 90'ının midesinde mikro plastiklerin bulunduğu tespit edildi. Dünya genelinde, dakikada 1 milyon ton plastik şişe üretiliyor.

Talking Trash (https://talking-trash.com/), bu plastik ambalajları dayatan en büyük kirleticileri listeledi. Listenin ilk sıralarında yer alan şirketlerden bazıları şunlar; Coca Cola, Nestle, PepsiCo, Unilever, P&G, Colgate-Palmolive.

Ekolojik Yıkımdan Kâr Edenler

Daha kendi çöpümüzle baş edemezken Avrupa'nın plastik atıklarını da alıyoruz. OECD raporlarına göre, evsel atıklarının sadece yüzde 1'ini geri dönüştürebilen bir ülkeyiz. Gerisi çöp dağları olarak yığılmaya devam ediyor. *Science* dergisinde yayımlanan uluslararası bir araştırmaya göre, plastik atıklarını ayrıştırma aşamasında başarısız olan, atık yönetimini beceremeyen ilk 20 ülke arasında bulunuyoruz.

Plastik atıklardan kâr sağlayan tek sektör yine plastik üreticileri tabii ki. Türkiye'de plastik poşet ve misina üretimi bu işten muazzam kârlı çıktı. WWF'nin raporuna göre, 600 yıl çözünmeden kalan o misinalar Akdeniz çöpünün yüzde 65'ini oluşturuyor.

Gerçek şu; geri dönüşüm tesislerinin sayısı artırılabilse bile plastik atıklardan kurtulamıyoruz. Tek çözüm var; plastik üretimini azaltmak.

Küresel plastik kirliliği, günümüzün en büyük çevre sorunlarından biri. Ama fosil yakıt üreticilerinin tek derdi, her şeye rağmen ayakta kalabilmek. Arkasında fosil yakıt endüstrisinin bulunduğu küresel plastik ticareti yasa dışı faaliyetlerle yürütülüyor. INTERPOL'ün yayımladığı rapora göre, hem ticarette usulsüzlükler var hem de atık işlemede. Örneğin, yasa dışı depolanan plastik atıkların yok edilmesi için yangınlar çıkarılıyor (Türkiye de bu listede mevcut), yetkilendirilmemiş atık yönetimine başvuruluyor. Şeffaflık ya da hesap verebilirlik yok, süreç suistimal ediliyor, yasal takip yapılmıyor.

Shell, Exxon, Total, DuPont, Dow gibi petrokimya ve fosil yakıt devlerinin yeni şeytanca planları, Trump yönetimini, ABD-Kenya arasında yapılacak bir ticaret anlaşması için kullanıp, endüstriyi Afrika'ya kaydırmak. Aynı grup, plastik atıklar için getirilebilecek kısıtlamalara engel olmak adına uluslararası düzeyde lobi faaliyetleri de yürütüyor. Çöplerini en az gelişmiş ülkelere gönderip kurtulmak istiyorlar. Yani, sırf kendileri ayakta kalabilsinler diye dünyayı, aslında hiç ihtiyaç duymadığımız plastik ürünlere boğmayı, en yoksul ülkeleri de plastik çöplüğüne dönüştürmeyi hedeflemişler. Bir yandan da göstermelik bir kampanya yürütüyorlar: "Plastik Atıklardan Arınmış Bir Dünya!"

Açıkça görülebildiği üzere, bizimle dalga geçiyor, sağ gösterip sol vurmaya devam ediyorlar. Bu planlarını yürürlüğe koyabilirlerse, Kenya dev bir plastik çöplüğüne dönüşecek.

İklim hareketinin bu gerçekleri mutlaka gündeme taşıması gerek. 25 Eylül'deki küresel iklim grevi, plastik sorununu da gözden kaçırmamalı ki fosil yakıt endüstrisinin foyasını meydana çıkarıp işlediği suçları görünür kılabilelim.

“SAĞLIK ÇALIŞANLARINI TEHDİT ETMEYİN!”

“ÜYE HEKİMLER OLARAK BİRLİĞİMİZE HER ZAMAN SAHİP ÇIKACAĞIZ”

Salgının ilk aylarında Mart, Nisan, Mayıs’ta hasta sayılarımızda belirgin bir düşüş oldu, acil ihtiyacı olmayanlar Aile Sağlığı Merkezi (ASM)’ye gelmiyorlardı. Ama “normalleşme” dönemi ile birlikte hasta sayılarımız arttı.

ASM çalışma düzeni, Covid salgınında değişti. Artık içeriye hastaları tek tek alıyoruz. Diğer hastalar dışarıda bekliyorlar. Önümüz sonbahar ve kış, yağmurlu, soğuk havalarda, bebekli annelerin, yaşlı, hasta insanların dışarda açık havada beklemeleri önemli bir sorun olacak. Sağlık Bakanlığı bir an önce ASM’lerde açık havada beklemeyi kolaylaştıracak, sundurma benzeri kapalı yerler yapılmasını sağlamalıdır.

ASM’lerde çalışanlar, salgında çok büyük risk altındalar. Çünkü her gün onlarca insan, çeşitli konularda ASM’lere geliyor. Muayene olmak, ilaç yazdırmak veya aşı yaptırmak için gelen kişiler, Covid mikrobu taşıdıkları halde belirti göstermeyebiliyorlar.

ASM’lerde çalışan sağlık emekçilerinin salgından kendilerini koruması çok zor, çünkü gelen kişilerle yakın temas içinde bulunmak zorundalar. Türk Tabipleri Birliği’ne yönelik kapatılsın çağrılarını çok yanlış buluyorum. TTB kapatılsın diyenler daha yeni yapılan seçimlerde aday gösterip hükümet desteğiyle ciddi çalışmalar yaptılar ama yüzde 30 oy alınca birden TTB kapatılsın demeye başladılar.

TTB hekimlerin olduğu kadar, hatta ondan daha fazla toplumun çıkarlarını savunur. TTB her zaman toplumun daha iyi sağlık hizmeti alması için çalışır. Birliğimize her zaman sahip çıkacağız. Kapatılmasına yönelik çabalara karşı elbette tepki göstereceğiz.

Bir Aile Sağlık Merkezi (ASM) hekimi

“TABİP ODALARI VE SENDİKALAR BİZİM SESİMİZ”

Pademiyle mücadelede 6 ayılık süreçte sağlık emekçileri canları pahasına gecelerini gündüzüne katarak büyük fedakarlıklarla çalıştılar. Onlarca sağlık emekçisi Covid-19’a yakalanarak hayatını yitirdi. Binlercesi bu illete yakalandı, hayatta kalma mücadelesi verdi.

Pandeminin yeniden yükselişe geçtiği son iki aydır, ağır çalışma koşulları sağlık çalışanlarını tükenme noktasına getirdi.

Ek ödemeler tüm sağlık çalışanlarını kapsayacak yerde sadece doktor ve hemşirelere yapıldı. Doktor ve hemşire ile birlikte ekip olarak sahada olan hastabakıcılar, güvenlik, temizlik görevlileri ve 112 ambulans şoförleri ek ödemeden pay alamadılar. Bu süreç sağlık çalışanlarını oldukça bıkkın ve kırgın hale getirdi. Ayrıca, çok ağır risk koşulları altında çalışırken, yaşamlarını sürdürebilecek ücret alamamak moral ve motivasyonun daha da düşmesinde etkili oldu. Enflasyon yükseliyor ama ücretler aynı.

Bahçeli’nin Tabip Odalarıyla ilgili yaptığı açıklama çok vahim. Ölenler belli, sağlık çalışanlarının en çok bu dönemde desteğe ihtiyacı var iken köstek olunmamalı. Meslek örgütleri, sendikalar bu ülkenin dinamikleri.

Elbette taleplerimiz dile getirilecek. Sağlık emekçilerini savunacak. Sağlık çalışanları sahada pandemiye karşı canla başla mücadele ediyorlar.

Süreç iyi yönetilemediği için sağlık emekçileri ölüyor. Tabip odaları, sendikalar bizim sesimiz. Ne yaşadığımızı sahada biz biliyoruz, TTB – hekimlerimiz, Sağlık çalışanlarımızla birlikte mücadeleyle Covid-19’u yeneceğiz. Her kesimin sağlık çalışanlarını desteklemesi ve arkasında durması gerekiyor.

Nedime Yıldırım (Sağlık İş Sendikası İstanbul Şube Başkanı)

“BİRLİKTE DAVRANMAYA DEVAM EDECEĞİZ”

TTB her dönemde öncelikle hekimlerin ama aynı zamanda tüm sağlık çalışanlarının ve halkın haklarını savunmaya çalışmış, onlar için sağlık alanında en uygun adımların atılmasını savunmuştur. Salgının başından beri de bu tavrını layıkıyla yerine getirmiş olup koruyucu sağlık hizmetlerinin doğru bir şekilde uygulanmasını, halkın ve çalışanların doğru bir şekilde bilgilendirilmesini, yönlendirilmesini talep etmiştir.

Sermayenin çıkarları uğruna çoğunluğun çıkarlarının göz ardı edildiği bu dönemde TTB çoğunluğun yanında yer almıştır. Salgının tüm yükünün halka ve sağlık çalışanlarına yüklenmesi salgının kontrolden çıkmasına sebep olmakta.

TTB basit bir şey talep ediyor: Hastalığın bulaşmaması için önlemleri halk değil, devlet almalı. Koruyucu önlemler sosyal mesafenin korunması ve maske takılması ise bunların sağlanması için uygun koşullar yaratılmalı. İnsanların işe gelip giderken, iş yerinde, alışveriş esnasında sosyal mesafelerini koruyabilecekleri ortamı yaratmak halkın değil yöneticilerin görevidir.

Ancak yönetenler sermayenin çıkarlarını koruyabilmek uğruna bütün kaynakları onlara doğru yönlendirirken hem salgın hızlanıyor hem de sosyal koşullar kötüleşiyor. İşsizlik ve yoksulluk artıyor, çalışma koşulları zorlaşıyor. Ve bu dönemde hem üyelerini hem de halkı düşünen bir meslek kuruluşu olan TTB elbette ki doğru bir tutum alarak yönetenleri eleştiriyor. Birlikte davranmaya devam edeceğiz.

Bir acil servis hekimi

MÜCADELENİN İÇİNDEN
Faruk Sevim

ŞİMDİ “FAŞİZME İHTAR EYLEMİ” ZAMANI

Türk Tabipleri Birliği (TTB), Covid-19 salgını ortaya çıktığından beri, sürekli salgına karşı tedbirler ve yapılması gerekenler konusunda kamuoyunu ve Sağlık Bakanlığı’nı bilgilendiriyor, uyarıyor. Ancak Sağlık Bakanlığı bu uyarıları dikkate almamaya devam ediyor. Bu sırada da binlerce sağlık çalışanı işlerini yapmaya, yani insanların hayatlarını kurtarmaya çalışırken, koronavirüse yakalanıyor ve bu hastalıktan ölüyor.

TTB, bu sıkıntılı ortamda yetkilileri bir kez daha uyarmak, konuya dikkat çekmek, duyarlılığın ve tedbirlerin arttırılmasını sağlamak için, 14 Eylül-18 Eylül 2020 tarihlerini “Yönetemiyorsunuz, Tükeniyoruz Haftası” ilan etti.

Hafta boyunca hekimler ve sağlık çalışanları; sağlık kuruluşlarının önünde, kent meydanlarında basın açıklamaları yaptılar. COVID-19 salgın sürecinin bilimsel yöntem, şeffaf veri ve ilgili tüm kesimlerin katılımı ile etkin ve koordineli bir anlayışla yönetilmesi gerektiğini vurguladılar. Covid-19 nedeniyle hayatını kaybeden sağlık çalışanları için 1 dakikalık saygı duruşu ve anma etkinlikleri gerçekleştirdiler.

Ama hükümetin dışardan ortağı MHP’nin başkanı, eylemleri “asılsız şaibe ve şüpheleri körükleyici” buldu ve TTB’nin kapatılmasını istedi. Elbette saçma, akıl dışı bir talep, ama Türkiye’nin içinde bulunduğu hukuksuz, adaletsiz ortamda, bu talebi ciddiye alacak güvenlik ve yargı mensupları maalesef var.

MHP’nin, siyasal karakterini biliyoruz. Bunu hem ırkçı, milliyetçi ideolojisi, hem de eylemleri ile 50 yıldır gösteriyor. Faşist odakların tehditlerine ve saldırılarına karşı mücadelede, işçi sınıfının kitlesel eylemleri en güçlü seçenek.

20 Mart 1978’de DİSK, faşistlerin kitle katliamlarına karşı, faşizme ihtar eylemini örgütledi, 600 binden fazla işçi, emekçi, öğrenci, esnaf 2 saatlik iş bırakma gerçekleştirdi. Eyleme, dönemin meslek ve kitle örgütleri, Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği (TÖB-DER), Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB), Türk Tabipleri Birliği (TTB), İstanbul Barosu, birçok Türk-İş üyesi sendika, öğrenciler, işçiler destek verdi.

Şimdi benzer bir eylem tekrar yapılabilir. TTB-Baro-Sağlık Emekçileri Sendikası (SES) ve giderek emek örgütlerinin bütünü, bu kurumları kapatmayı ve parçalamayı amaçlayan faşist yaklaşıma karşı ihtar eylemi yapmalıdır. Bu daha önce önerdiğimiz gibi, aynı zamanda tüm ezilenlerin tüm sorunlarını kapsayacak bir eyleme dönüşmelidir.

RUTH BADER GİNSBURG'ÜN ÖLÜMÜ VE KADIN HAKLARINA SALDIRILAR

ISABEL RINGROSE

ABD Yüksek Mahkemesi Yargıcı Ruth Bader Ginsburg'un ölümü, daha şimdiden, yerini kimin alacağına dair bir tartışma başlattı.

Trump'ın Yüksek Mahkeme'ye muhafazakâr bir aday önermesi kuvvetle muhtemel.

Bu göreve atanacak yargıç, ABD başkanı Trump tarafından gösterilen adayın Senato'da oylanmasıyla belirleniyor. Diğer bir deyişle; mahkemeler ve hukuk sistemi, yargıçların parti siyaseti ile belirlendiği siyasi bir savaş arenası aslında.

Trump, Demokrat Ginsburg'un yerine Cumhuriyetçi bir aday önerirse, Cumhuriyetçilerin mahkemedeki çoğunluğu perçinlenmiş olacak. Ve bu, mücadelesi verilen temel haklar adına çok büyük bir tehdide dönüşecek gibi görünüyor. ABD'de kadınların kürtaj hakkını koruma kararı Roe v. Wade davası (1973) ile alınmıştı. Şimdi bu karar da mahkeme tarafından bozulabilir.

Trump, "vakit kaybetmeden" yeni bir kadın aday açıklayacağını duyurdu. Kuzey Carolina'daki mitingde "Adayım bir kadın olacak," diyordu; "Bir kadın olması gerektiğini düşünüyorum çünkü kadınları, erkeklerden çok daha fazla severim."

Yüksek Yargıç Antonin Scalia, 2016 seçimlerinden dokuz ay önce hayatını kaybettiğinde, Cumhuriyetçi Senato, adayları, yeni başkanın kim olacağını görmeden değerlendirmeyi reddetmişti. Bu örnekten yola çıkanlar, Bader Ginsburg'un yerini alacak yargıcın da Kasım'da yapılacak başkanlık seçiminden sonra atanması yönünde çağrılarda bulunuyor.

Yüksek Mahkeme'de, seçime bu kadar yaklaşılmışken sağlanacak Cumhuriyetçi çoğunluk, Trump'ın aşırı sağ gündemini, yani sınıfsal kazanımların hiçe sayılması niyetini pekiştirecektir.

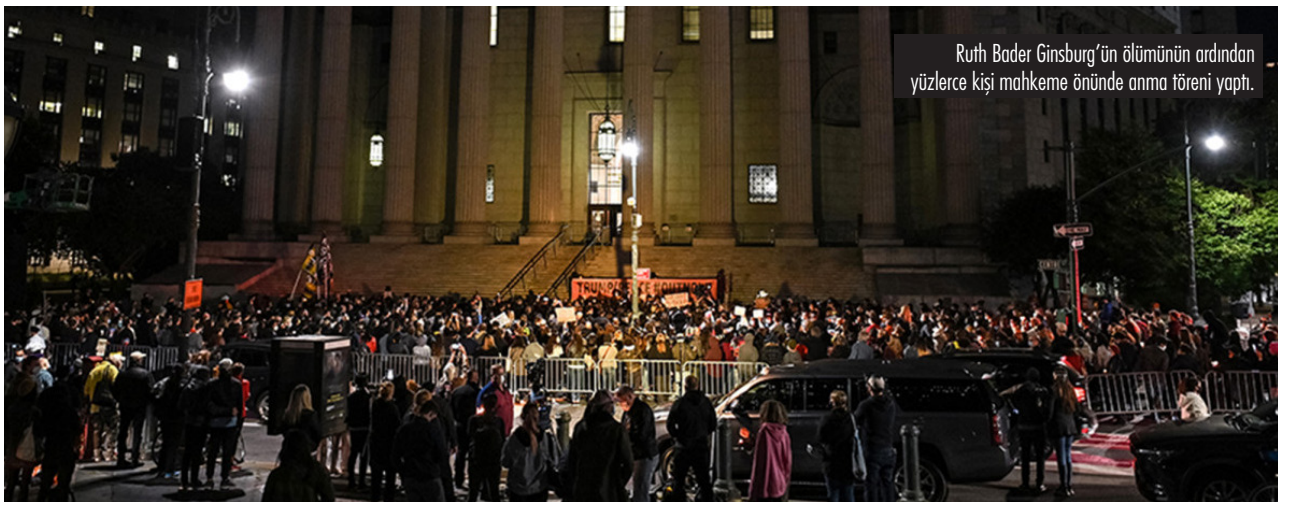

Ruth Bader Ginsburg'ün ölümünün ardından yüzlerce kişi mahkeme önünde anma töreni yaptı.

Bu koltuğa oturmayı başaran dört kadından ikincisi olan Bader Ginsburg, kadın haklarının önemli mimarlarından biri olarak tanınıyordu. Bir hukukçu olduğu 70'li yıllarda, cinsiyet eşitsizliğine son verecek yasa tekliflerinin kabul edilmesi için çabaladı. Onun çabaları, kadın özgürlüğü hareketinin yürüttüğü kampanyalarla desteklenip kazanıma dönüştürülüyordu. Kadınların hak kazanımı mücadelesi, gücü elinde bulunduranlar için, bu hareketin taleplerine kulak verme zorunluluğu doğurmuştu.

Bader Ginsburg, 1993'te ABD Başkanı Bill Clinton tarafından Yüksek Mahkeme'ye atandıktan sonra da mücadeleyi bırakmadı. "Kararlar nerede alınıyorsa, kadınların orada bulunması gerekir" diyordu; "Kadınlar istisna değildir; o merciler onların hakkıdır."

Ne var ki ABD liberalleri ve anaakım Demokratları tarafından, sisteme meydan okumayıp içinde yer almayı seçmekle eleştirildiği de oldu. Aşırı sağcı Yüksek Mahkeme yargıcı Antonin Scalia ile dostluğundan övgüyle söz edenler de yok değildi.

Hukuk sistemi, asli mücadelenin kazanımına giden yol değildir. Bazı kazanımlar olur, ama bunlar sınırlı çerçevede gerçekleşir ve geri çekilmeleri de gayet olasıdır. Örneğin kürtajı yasallaştıran federal yasaya rağmen, kürtaj yasağını sürdüren 17 eyalet mevcut. Ve şimdi bu kazanım da tehdit altında.

Kapitalizmde tanınan yasal hakların, çoğunlukla bu uğurda yürütülen mücadelelerin sonucunda elde edildikleri unutulmamalı. Ayrıca uğruna savaş verilen bu hakların bağışlanması, mücadelenin sonlandığı anlamına gelmiyor. Kadın haklarına yapılacak olası saldırılar, kazanımların yitirilmemesi için yürütülecek bir mücadeleyi harekete geçirmelidir. Bu da tıpkı öncekiler gibi, biz sıradan insanların mücadelesi olacak; Demokrat Parti'nin değil.

***Socialist Worker*'dan çeviren Tuna Emren.**

ABD SEÇİMLERİ: TRUMP'IN YENİLGİSİ KESİN DEĞİL

3 Kasım'da gerçekleşecek ABD Başkanlık seçimleri öncesi tüm dünyanın gözü ABD'ye çevrilmiş durumda. Trump hem küresel çapta Putin, Bolsonaro, Erdoğan gibi otoriter liderlere örnek oluyor hem de faşist hareketler için örgütlenme fırsatı sunuyor.

Trump liderliğindeki ABD, Dünya Sağlık Örgütü ve Paris İklim Anlaşması gibi uluslararası örgütlerken çekilme yolunda ilerleyerek küresel çapta zaten yetersiz olan yoksulluk, salgın ve iklim değişimiyle mücadele konularında her şeyin daha da kötüleşmesine neden oluyor.

Ancak kendisini sosyalist olarak niteleyerek ABD tarihinde daha önce görülmemiş oranda destek alan Sanders'ın Biden'a kaybetmesi seçimlere yaklaşırken solda bir moralsizliğe de yol açmış durumda. Biden anketlerde Floyd cinayeti sonucu başlayan ırkçılık karşıtı protestolar sırasında Trump'ın 10 puan önüne geçmiş görülüyordu. Ancak Trump'ın farkı azaltmaya başladığı son anket sonuçlarında yer alıyor.

Trump'ın bir seçim taktiği haline getirdiği toplumsal kutuplaşmayı artırma, faşist paramiliterleri açıkça savunma ve "kanun ve düzen" sloganı etrafında yaptığı konuşmaların işe yarama ihtimali ciddiye alınmalı.

Beyaz olmayanları sandıktan uzak tutma taktiği

10 yıldan uzun bir süre Trump'ın avukatlığını yapan Michael Cohen, Trump'ı anlattığı "İtaatsiz: Anılar" isimli kitabında Trump'ın şu sözlerine yer veriyor: "Latin Amerika kökenlilerin oyunu asla alamayacağım. Aynı siyahlar gibi, Trump'a oy vermeyecek kadar aptallar. Bunlar benim kitlem değil."

Trump'ın kazandığı 2016 seçimlerinde en önemli fark siyahların ve Latinlerin sandığa yeteri kadar gitmemesi sonucu oluşmuştu. Bir önceki başkanlık seçiminde yani Obama için sandığa gitme oranı siyahlar arasında %67 iken Trump-Clinton yarışında bu oran %60'a geriledi. Beyazlar arasında ise %63'ten %65'e çıkmıştı. Latinler ve Asyalılar arasında seçimlere katılım oranı ise uzun yıllardır %50'nin altında.

2016 seçimlerinde sandığa gidenlerin %73'ünü beyaz Amerikalılar oluşturuyor. Oysa nüfusun %60'ı beyazlardan oluşuyor. 18-30 yaş arası grupta seçimlerde oy kullanma oranı ise yüzd50 civarında.

Bu nedenle beyaz olmayan toplulukların ve gençlerin sandığa gidip gitmemesi ülkenin ve dünyanın kaderini belirleyecek. Ancak bu konuda Biden'ın pek ümit vermediği ortada. Biden, Floyd eylemleri sırasında evinden dışarı çıkmamış ve sadece polis şiddetini ve Trump'ı eleştirmişti. Sayısı 20 milyonu bulan ırkçılık karşıtları sokaklarda "polis fonlarını kesin" talebini dile getirirken Biden bu talebi sahiplenmedi ve bildik polis reformu uygulamalarına ihtiyaç olduğunu söylemekle yetindi.

Bu eylemlere ve iklim eylemlerine katılan aktivistlerin büyük çoğunluğunun gençler olduğu ve bu kesimin de sandığa gitme oranının düşük olduğu düşünüldüğünde, ABD tarihinin en yaşlı başkan adayı olan Biden'ın Yeni Yeşil Anlaşma'ya karşı olduğunu belirtmesi, kaya gazı çıkarma faaliyetlerini yasaklamayacağını söylemiş olması da gençler arasında heyecansızlığa yol açıyor.

Bu gidişatın farkında olan Sanders öne çıkarak umutsuzluğa kapılan işçi ve beyaz olamayan toplulukları sandığa götürmek için çağrılar ve kampanyalar yapmaya başladı.

"AŞIRI SAĞCILAR VE FAŞİSTLER SÖZLEŞME'YE KARŞI"

Polonya, bütün dünyada gerçekleşen Kadın Grevi'nin ortaya çıkışında çok önemli bir rol oynadı. 2016'da bu grevi yaratan koşullar nelerdi?

Polonya'da 2015 yılına kadar sağ liberal bir parti olan Sivil Platform Partisi iktidardaydı. Bu partinin programı ve eylemleri ekonomi açısından liberal olmasına rağmen, insan hakları ve özgürlükler açısından muhafazakârdı. İnsan haklarını önemsiyormuş gibi yapmak tam da Donald Tusk hükümetinden beklenecek bir şeydi. Hükümet, kürtaj konusunda şöyle bir yaklaşıma sahipti. Biz kadınlar mevcut düzenlemelerde kısıtlama yapılmamasını sağlamış olsak da (şu anki 1993 no'lu yasa hamileliği sonlandırmayı yasaklamasına rağmen üç istisna durumda buna izin veriyor: tecavüz, kadının ya da herhangi bir yaşam biçiminin tehlike altında olması durumu ya da fetüsün tamir edilemez ölçüde zarar görmesi durumu), mevcut politik durumda bütün haklarımıza sahip olamayacağımızın farkındaydık.

2015 seçimlerinden sonra başka bir sağcı parti olan ve kiliseye olan bağlılığını saklamayan Hukuk ve Adalet Partisi iktidara geldi. Bu hükümet, ev içi şiddet mağduru kadınlara yardım eden Kadın Hakları Merkezleri'nin bütçesini kesti. Daha sonra, muhafazakâr avukatlardan oluşan bir vakıf olan Ordo Iuris Vakfı'ndaki aşırı sağcı katoliklerin hazırladığı ve herhangi bir gerekçeyle kürtaj yapılmasını yasaklayan bir yasayı geçirmeye çalıştı. Bu yasa, sadece kürtaj yasağındaki istisnaları ortadan kaldırmakla kalmıyor, aynı zamanda, kürtajı gerçekleştiren doktorların yanı sıra kürtaj olan kadınların ve onlara yardım edenlerin (yani kürtaj kliniğine giderken kadına eşlik eden arkadaşı ya da partnerinin) de hapsedilebilmesini sağlıyordu.

Böyle barbarca bir yasayı yürürlüğe koyma girişiminin kadınların böylesine itirazı ile karşılaşması, büyük ölçüde sınıf meseleleriyle ilgili olmalıdır.

Ülkenin her yerinde kürtaj hakkını savunan protestolar gerçekleşti. Söz konusu olan kadınların öznelliklerini ve hayatlarının kontrolünü yeniden kazanmasıydı.

O günden bu yana Hukuk ve Adalet Partisi, kadınların üreme haklarına bir kez daha açıkça saldırdı. Ve bir kez daha kararlı bir direnişle karşılaştı; 2018'de Varşova'da sadece birkaç gün içinde Kara Cuma olarak bilinen bir yürüyüş organize edildi. Bu yürüyüşe 50 bin kişi katıldı.

Ancak perde arkasında aslında ne hükümet ne de Katolik köktenciler bu çabalarından vazgeçmediler. Kürtajı tamamen yasaklamaya çalışıyorlar ve bu yasağa kürtaj yapan kadınları cezalandırmak da dahil. Halkı, sözde "LGBT ideolojisi"nin (bu ifade, sağcıların savaşabileceği bir düşman yaratmak için bilinçli olarak uyduruldu; daha önce de aynı temelde "cinsiyet ideolojisi" oluşturulmuştu) neden olduğu iddia edilen tehdide karşı korumak için tasarlanmış yerel konseyler tarafından kabul edilen kararlar da var.

2019'da yapılan rekor sayıda (27) gerçekleşen eşitlik yürüyüşlerinin gösterdiği gibi, LGBT+ topluluğu için eşit haklar mücadelesine yönelik toplumsal desteğin giderek arttığını gözlemleyebiliyoruz. Aynı zamanda, LGBT+ topluluğunun hükümetten, sağcı örgütlerden ve Katolik kilisesinden gördüğü eziyet, şimdiye kadar görülmemiş bir boyuta ulaştı.

Göstericiler, Polonya hükümetinin İstanbul Sözleşmesi'nden çıkma planlarını protesto etmek için 24 Temmuz 2020'de toplandı.

Polonya İstanbul Sözleşmesi'ni ne zaman imzaladı? Bu anlaşmanın doğru bir şekilde uygulandığını düşünüyor musunuz?

Polonya, Avrupa Konseyi üyesi olarak 18 Aralık 2012 tarihinde İstanbul Sözleşmesi'ni imzaladı. Sözleşme ancak 6 Şubat 2015'te parlamentoda ve 13 Nisan'da da Başkan Bronisław Komorowski tarafından onaylandı. O dönemde iktidarda olan ve insan haklarını savunan demokrasi yanlısı bir parti gibi görünen Sivil Platform ve Ombudsman'ın sözleşmeyi eleştirdiklerini hatırlamamız gerek. Bu eleştirileri yapanların hepsi "cinsiyet ideolojisi"nden gelen tehdide atıfta bulundu ve sözleşmenin aile içi şiddetten dini sorumlu tuttuğunu iddia etti. Tıpkı aşırı sağcılar, ırkçılar ve faşistler gibi.

Aile içi şiddet failinin evi derhal terk etmesine ilişkin Meclis tarafından kabul edilen bir yasa tasarısı, İstanbul Sözleşmesi'nin uygulanmasının olumlu etkilerinden biridir. Yasa ayrıca, cinsel suç mağdurlarının "daha dostça" bir ortamda polise bildirimde bulunmalarını kolaylaştıracak şekilde değiştirildi. Ne yazık ki bu yasa genellikle uygulanmıyor.

Sözleşme sayesinde aile içi şiddet mağdurlarına yönelik 7/24 Mavi Hat acil telefon hizmeti kuruldu. Ancak Sözleşmeden çekilmeye çalışan Adalet Bakanı Zbigniew Ziobro bu hattın finansmanını durdurdu. Mavi Hat hizmeti daha sonra ancak gönüllülerin maddi desteği ile devam edebildi.

Polonya yasalarına göre ekonomik istismar diye bir şey yoktur, tecavüzün tanımı suçun tecavüz olarak nitelendirilmesinde rıza eksikliğinin belirleyici olabileceği şekilde genişletilmemiştir, ırkçı nefret veya cinsel yönelime ya da cinsiyet kimliğine dayalı nefretten kaynaklanan şiddet kavramı yoktur ve hala eşitlik ve ayrımcılık karşıtlığı eğitimi verilmiyor.

Hükümet dışında İstanbul Sözleşmesi ve LGBTİ+ haklarına karşı olan aktörler kim ve sorunları nedir?

Birçok saldırgan örgütün yanı sıra en büyük düşman ve aynı zamanda LGBT+ topluluğunu hem kınayan hem de ona eziyet eden hareketin başlatıcısı aşırı sağcı örgüt Ordo Iuris. Son zamanlarda saldırganlar stratejilerini değiştirdi ve eşcinselliği pedofili ile ilişkilendirerek ve eşcinselleri çocuklara cinsel tacizde bulunmakla suçlayarak LGBT+ topluluğunu ve özellikle de eşcinselleri ana hedefi haline getirdi.

Ayrıca, Hristiyan köktendinci bir enternasyonalin parçası uluslararası bir örgütün üyesi olan CitizenGo Polska da var. CitizenGo, merkezi İspanya'da bulunan kürtaj karşıtı bir hareket ve amacı, çeşitli ülkelerdeki yasaları dilekçeler yoluyla etkilemek. Bu örgütün Amerika Birleşik Devletleri'nde aşırı sağ örgütlerle bağlantıları var ve kendi ülkesi İspanya'da da Vox partisini destekliyor.

Polonya toplumu ve işçi sınıfı İstanbul Sözleşmesi'ne nasıl bakıyor?

SW Research tarafından yapılan bir ankete göre, katılımcıların yalnızca %15'i, Polonya'nın kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetin önlenmesi ve bunlarla mücadeleye ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'ndenbaşka bir deyişle İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılmasını savunurken, %62'si buna karşı çıkıyor.

Sözleşme'nin devam etmesinin işçi sınıfının çıkarına olduğuna şüphe yok.

İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme tartışmalarına son verilmesi ve sözleşme hükümlerinin gereği gibi uygulanması için mücadele edenlere mesajınız ne olur?

Hükümetin sözleşmeden çekilmesine izin vermemek için her şeyin yapılması gerekiyor.

Mağdurların tecrit edilerek faillerden korunması veya cinsel istismar mağdurlarına özel koruma verilmesi gerektiği konusunda ortak bir anlayış var.

Kadınların yaptığı işler daha aşağı ve daha da kötüsü düşük nitelikler gerektiren işler olarak görülüyor. Bu nedenle öğretmenlik, hastane koğuşlarında çalışmak, hemşirelik, tezgâh asistanlığı gibi kadınlaştırılmış işler, yıllarca çalıştıktan sonra bile çok düşük ücret alınan işler olmuşlardır. Bu arada koronavirüs salgını, bu işçilerin toplumu korumada çok önemli bir rol oynadığını açıkça ortaya koydu.

Ve son olarak: Sözleşme'nin geri çekilmesi durumunda bunun, insan haklarını savunan diğer sözleşmelerden ve antlaşmalardan çekilme sürecinin başlangıcını oluşturacağının farkında olmalıyız. İnsanlar "geleneksel aile" adına haklarından mahrum kalacaklar.

Agnieszka Szmit-Morze

Çeviren: Agnieszka Kaleta

İşçi Demokrasisi Üyesi (Pracownicza Demokracja)

DEVRİMCİ ANTİKAPİTALİST HAFTALIK GAZETE

sosyalist işçi

Z Yayıncılık ve Tanıtım Hizmetleri Ltd. Şti. • Sorumlu Yazışleri Müdürü: Meltem Oral • Adres: Serasker caddesi, Nergis Apt, No:88, Kat: 3, Kadıköy, İstanbul • Baskı: Akademi Matbaacılık: Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi, C Blok, No: 230, Topkapı/Istanbul - Tel: 0212 493 24 67-68-69
Yerel süreli yayın, haftada bir yayınlanır • www.sosyalistisci.org

İKLİM KRİZİ SON SÜRAT İLERLİYOR

NURAN YÜCE

Geçtiğimiz hafta Grönland'da buzulların geri dönüşü olmayan bir erime sürecine girdiği duyuruldu.

Yirmi yıl öncesine kadar bu buz tabakası her yıl eşit oranda kütle kazanma ve kaybetme halindeydi. Son 20 yıldır ise kaybettiği buzul miktarı sürekli artıyordu. Bu yıl da Grönland'da buzulların tamamen yok olmaya sürüklenen bir yola girdiği ilan edildi. Buzulları besleyen kar yağışı artık buzulların erime hızına yetişemiyormuş.

Bu bilgilerin önemi nerede? Birincisi, küresel sıcaklık artışı dursa bile dünyanın ikinci en büyük buz tabakası Grönland'ın buz kaybetmeye devam edeceğini söylemesi. İkincisi de eriyen buzulların deniz seviyelerinde yükselmesine yol açması. Şimdiden Grönland buzulları deniz seviyelerinin yükselmesine en çok etkide bulunan buzul durumunda. Grönland buz örtüsünün tamamen erimesi halinde ise deniz seviyelerinin 4-6 metre yükseleceği birçok bilimsel raporda yer alıyor.

Eğer Grönland buzullarının erimesine neden olan küresel iklim değişikliğini durduramazsak buzullar tamamen eriyecek ve dünyanın dört bir yanında kıyı şehirleri, tarımsal araziler sular altında kalacak, milyonlarca insan iklim mültecisi olacak.

Deniz seviyelerinin metrelerce yükselmesi iklim krizinin gelecekteki tehditlerinin başında yer alıyor. Ama ABD'de Kaliforniya'da Ağustos ayının ortasından beri ABD'deyi kasıp kavuran iklim yangınları geri dönüşü olmayan bir yıkım yaratıyor. 1980'den beri büyük çaplı yangınların sayısı iki kart artmış durumda. İtfaiyecilerin "Bir yangını söndürüyoruz, hemen bir diğeri başlıyor. Bu inanılmaz" dedikleri bir durumla karşı karşıyayız. Bu büyük yıkım Kaliforniya'da sıcaklığın 54,4 derece ölçüldüğü, Ağustos ayında sıcaklığın rekor kırdığı dönemde yaşandı. Los Angeles'ta da tüm zamanların rekoru 49 dereceyle kırıldı.

20 Eylül 2019
İklim Grevi, İstanbul.

İklim krizini durduracağız

İklim krizi şu anda ve her yerde. Bu krizi durdurmak için verilen mücadele de kesintisiz olarak her yerde devam ediyor. Pandemi süresince mücadelenin araçları farklı mecralarda devam etti. İklim adaleti aktivistleri online toplantılar, grevler, sosyal medya etkinlikleri gerçekleştirdi. 1 Eylül'de ise İngiltere'de Yokoluş İsyanı İngiliz hükümetinin iklim krizinin büyüklüğü hakkında gerçeği söylemesini ve acil harekete geçmesi talebi ile tekrar sokaklara çıktı. 25 Eylül'de Fridays for Future 6. Küresel İklim Grevi çağrısını "İklim adaleti sosyal adalettir" sloganıyla yaptı. İklimi değil sistemi değiştirmeye kararlı hareket yeniden sahnede.

PORTRELER
Can Irmak Özinanır

E. P. THOMPSON

Edward Palmer Thompson, metodist bir ailenin çocuğu olarak 1924 yılında İngiltere'nin Oxford şehrinde doğdu. 1941'de İkinci Dünya Savaşı'na katılmak için okulu bıraktı, Afrika'da ve İtalya'da askerlik yaptı. Britanya Komünist Partisi üyesi ağabeyi William Frank Thompson, savaş sırasında antifaşist Bulgar partizanlara yardım ederken yakalandı ve öldürüldü. Savaş bitince Thompson, Cambridge Üniversitesi'ne girdi ve Komünist Parti'ye katıldı. 1946 yılında aralarında Christopher Hill, Eric Hobsbawm, Rodney Hilton, Dona Torr gibi isimlerin bulunduğu tarihçilerle beraber Komünist Parti Tarihçiler Grubu'nu kurdu. Bu ekip 1952 yılında *Past and Present* (Geçmiş ve Bugün) isimli dergiyi çıkarmaya başladı. Thompson, bu yıllarda sosyalist yazar ve sanatçı William Morris üzerine çalışmalar yaptı ve romantik gelenekle Marksizm arasında bağlantı kurmaya çalıştı. 1956 yılı Thompson ve Komünist Parti Tarihçiler Grubu'nun dahil olduğu kuşağın hayatında çığır açan bir yıl oldu. Zaten Stalinizm'i sorgulayan, John Saville ile birlikte kurduğu The Reasoner dergisinde sosyalist bir hümanizmin arayışına girişen Thompson ve pek çok arkadaşı SSCB'nin Macaristan'ı işgalini protesto ederek partiden istifa etti. Thompson, kendi kuşağının sosyalist hümanizm arayışını şöyle anlatıyordu: "Doğu ve Batı'da yeni kuşaklar eski dünyanın kötümserlik yaratıcı koşullarından ve yeni dünyanın otoriter sisteminden aynı anda ve beraberce kendilerini kurtarıp, insan bilincini tek bir sosyalist hümanizme yönlendirebilirler mi?". Partiden ayrıldıktan bir yıl sonra aynı çizgiyi sürdüren *The New Reasoner* dergisini çıkarmaya başladılar. Bu dergi kısa bir süre sonra *Universities and Left Review* dergisi ile birleşerek İngiliz solunun en önemli yayın organlarından *New Left Review* (Yeni Sol Dergisi) hâlini aldı. Yine aynı yıllarda Thompson, ilerleyen yıllarda temel sözcülerinden biri hâline geleceği Nükleer Silahsızlanma Kampanyası'nın kuruluşunda yer aldı. Derginin editörlüğüne Perry Anderson'ın gelmesinden sonra Thompson, *New Left Review*'ı bırakarak Socialist Register'a katıldı. 1960'lı yılların başlarında en tanınmış eserlerinden biri olan *İngiliz İşçi Sınıfının Oluşumu*'nu yayımladı. Bu eser tarihe yeni bir bakış açısı geliştirdi ve toplumsal tarihin ortaya çıkışını şekillendiren en temel eserlerden biri oldu. Sınıfı salt ekonomik bir kategori olarak değil bir ilişki olarak ele aldığı bu eserde Thompson, sınıfı şekillendiren deneyimlere, pratiklere, mücadelelere, geleneklere ve kültüre odaklandı. 900 sayfaya yakın bu eser aşağıdan bir tarih anlayışından yola çıkarak işçi sınıfını kendi kendini var etme süreci içinde gösterdi. Bir tarihçi olarak pek çok çalışmaya imza atan Thompson, zamanın örgütlenme biçimi üzerine de bir eser yazdı. 1956'da yola çıkarken ortaya attığı sosyalist hümanizm fikrine hep sadık kalırken, Markiszm'in hümanizmden tamamen ayrı ele alınması gerektiğini savunan Fransız felsefeci Louis Althusser'e dönük sert bir polemik yürüttü. Bu polemikleri Teorinin Sefaleti isimli kitabında bir araya getirdi. 1970'li yılların sonlarında İşçi Partisi hükümetine sert eleştiriler yöneltmekten çekinmeyen Thompson, 1980'lerde Nükleer Silahsızlanma Kampanyası'nda giderek aktif rol almaya ve bu hareketin sözcüsü gibi görülmeye başladı. 1992 yılında 69 yaşında hayatını kaybettiğinde Stalinizm'e başkaldırıdan nükleer silahlanma karşıtlığına uzanan bir mücadele hayatı ve ezilenlerin kendi tarihlerini kendilerinin yaptığını gösteren bir sosyal bilim anlayışı miras bıraktı.